

16 juli 2023

ABRAHAM EN MELCHIZEDEK

Genesis 14

Genesis 14 heeft wel iets weg van wat ik in de afgelopen week heb gehoord over de NAVO-top in Litouwen. Op deze NAVO-top werd er alles aan gedaan om eenheid te zoeken en op deze manier nog eens een extra vuist te maken richting Rusland. Maar ook liet men bij de NOS zien hoe er in Rusland verslag werd gedaan van de NAVO-top en hoe Rusland vanwege deze top mogelijk nog meer steun gaat zoeken bij andere landen, de zogeheten BRICS-landen (Brazilië, India, China en Zuid Afrika). De ene partij probeert met alle landen bij elkaar een duidelijk front te vormen ... en aan de andere kant wordt het ook gedaan. En dan zijn wij precies bij Genesis 14, maar dan zo'n 4000 jaar terug in de tijd. Ondanks alle veranderingen en ontwikkelingen en opgedane wijsheid in de afgelopen 4000 jaar..., lijkt het bizarre menselijke streven naar macht en het verlangen naar 'meer' nog steeds hetzelfde, met als gevolg: nog steeds oorlogsvoering. In Genesis 14 gaat het niet om wereldmachten, zoals Amerika en Rusland. Nee, de koningen die in Genesis 14 worden genoemd, zijn koningen van kleinere gebieden of slechts van een bepaalde stad. Maar met elkaar beslaan deze stedenbonden toch een behoorlijk gebied en zo staan er ook hier twee grote coalities tegenover elkaar. Het is vijf tegen vier. Die vijf, dat zijn koningen van steden uit het Jordaandal, onder andere Sodom en Gomorra... en die vier, dat zijn koningen van een groot gebied ten noorden en ten noordoosten van het Jordaandal.

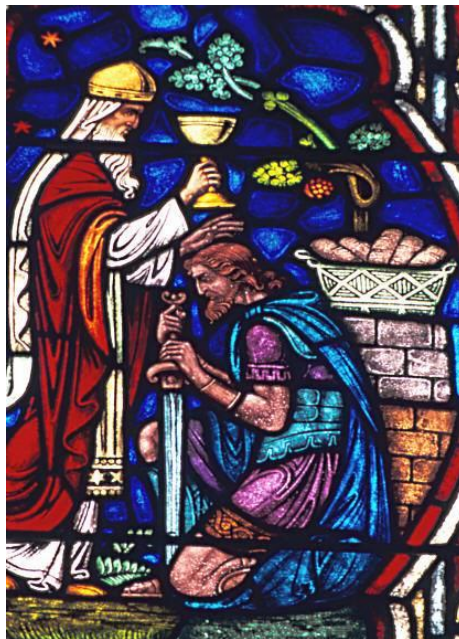
Genesis 14 vertelt uitgebreid over de strijd tussen de negen koningen. Eigenlijk wel apart, want we kennen deze volken en deze koningen helemaal niet en in de laatste twee hoofdstukken ging het geheel en al over Abram en de weg die hij ging (of beter: de weg die God met hem is gegaan). Maar nu opeens lezen wij weer over volken die tegenover elkaar staan... Nu goed, Genesis 14 vertelt ons verder: de vier koningen maken een hele ronde rond die vijf vijandelijke steden in het Jordaandal om er voor te zorgen dat er geen enkele naburige stad of bevriende koning het in zijn hoofd zou halen om die vijf straks te gaan helpen. De kansen van de vijf steden in het Jordaandal worden hierdoor steeds kleiner... en zoals te verwachten: ze worden dus uiteindelijk ook verslagen door de vier vijandelijke koningen. Alles wordt meegenomen: buit, voedsel, ook de inwoners van de vijf steden... en ook Lot en zijn gezin worden meegenomen.

Ja, Lot en zijn gezin waren inderdaad vertrokken richting het Jordaandal, met hun vee en alles wat ze hadden (Gen. 13), maar blijkbaar zijn zij dus inmiddels gaan wonen in een van die steden, in Sodom. Het waren

stadsbewoners geworden. Ze voelden zich er goed thuis, zo lijkt het wel in dat Sodom en Gomorra.

Maar dan komt eindelijk Abram weer in beeld. Abram is weer terug. Want een van de mensen die uit de strijd had kunnen vluchten, is naar Abram toegerend en vertelt hem dat ook Lot en zijn gezin waren meegenomen door de vier oorlogszuchtige koningen. Abram komt gelijk in actie. Hij trommelt zijn mannen op. En Abram roept ook enkele bondgenoten van hem erbij – Aner, Eskol en Marme. Blijkbaar is hij goede burens geworden met deze heidenen in Kanaän. En samen gaan ze de vijand achterna... en tijdens een nachtelijke aanval verslaan ze die vijf koningen. Lot is weer vrij. De mensen kunnen weer terug naar hun steden.

Eigenlijk een heel vreemde geschiedenis, vindt u ook niet? Abram lijkt hier op een soort legeraanvoerder. Een rol die wij hem nog niet gelijk hadden aangemeten. En wat ik ook vreemd vind aan dit verhaal: ook hier – dat hebben wij al eerder gezien bij Abram – lees je niets

over Gods leiding, God Die Abram tot de strijd aanzet of Die hem een bepaalde strategie influistert, nee, alleen maar een uitgebreid verslag van de oorlogsvoering... Waarom moest dit verhaal ook in de Bijbelse Abrams-geschiedenis opgenomen worden en tot op de dag van vandaag doorverteld worden? Nou, twee dingen: deze geschiedenis is belangrijk vanwege die Mechizedek, waar ik straks over zal vertellen. Maar eerst dit: *in dit oorlogsverhaal zie ik de contouren van het Koninkrijk van God al zichtbaar worden, waar straks eeuwen later de Heere Jezus over zal vertellen, ja, wat Hij Zelf zal brengen.* Hier in al dat gewoel, in die o zo menselijke en tegelijkertijd bizarre strijd om macht en overheersing en uitbuiting, zie ik iets van Gods Koninkrijk oplichten. Echt waar! Dat moet ik alleen wel even

uitleggen. Maar ik vind het wel heel mooi om uit te leggen, want zo moeten u en ik ook maar proberen te kijken naar onze huidige wereld en alles wat er anno nu gebeurt aan strijd en wat er allemaal is aan ziekelijk machtsstreven, uitbuiting, het niet-begrijpen-van-elkaar, angst voor vreemden en hoe veel mensen gevangen zitten in hun situatie en wat voor een narigheid er nog meer is. Als je goed kijkt, ook in onze tijd, kan je soms contouren, stukjes van Gods Koninkrijk zien, echt! Zal ik ze daarom proberen aan te wijzen in deze geschiedenis van Abram en de negen vechtende koningen?

Sporen van Gods Koninkrijk

Je ziet al gelijk iets, als die ene vluchteling aan Abram komt vertellen dat Lot is meegenomen. Abram – zo lijkt het in ieder geval – bedenkt zich geen moment. Hij gaat gelijk over tot actie. Waarom? Nu, het antwoord staat er in vers 14 bij: 'toen Abram hoorde dat *zijn broeder* als gevangene weggevoerd was...' Lot, *zijn broeder*. Abram neemt zijn verantwoordelijkheid voor Lot als zijn- de zijn broeder.

Van mij had Abram niet hoeven hoor! Lot was zelf van Abram weggelopen. 'Ga jij naar links, dan ga ik naar

rechts. Maar als jij naar rechts gaat, dan ga ik naar links', zo had Abram tegen Lot gezegd, toen hij het land met hem wilde verdelen. Maar wat deed Lot? Lot ging niet naar links, ook niet naar rechts, hij luisterde niet naar zijn oom, hij ging rechtdoor: naar het vruchtbare Jordaandal, naar dat paradijsje voor hem. Lot koos ervoor om te gaan wonen buiten Kanaän en daarmee totaal iets anders te doen dan zijn oom hem vriendelijk verzocht. En nu nam Abram dus toch verantwoordelijkheid voor dat eigenwijze, brutale neefje, dat zich blijkbaar prima thuis voelde in het goddeloze Sodom. In het Koninkrijk van God wordt verantwoordelijkheid genomen voor de ander... Ook voor diegenen die niet gelijk tot je vriendengroep behoren. Degenen die een beetje op afstand staan. Ook verantwoordelijkheid voor die mensen die het niet hebben verdiend, die je bepaald niet zou missen. Toch een broeder, een zuster voor hem of haar zijn. Wat mooi als je dat soms in de kerk ziet gebeuren. Maar ook buiten de grenzen van een christelijke gemeente. Het gaat niet om een grenzeloos verantwoordelijkheidsgevoel wat u en ik zouden moeten hebben, want dat is de snelste weg tot een burn-out. Maar wel: soms je verantwoordelijkheid opnemen om die ene persoon nabij te zijn die van nature misschien afstoot. Soms die ander helpen, ook al gooit dat je plannen even flink in de war. Soms je inzetten voor de armoede in een bepaald land terwijl je weet dat er nog steeds corruptie is en het soms een bodemloze put lijkt. Soms even over je eigen grenzen heen gaan en verantwoordelijkheid nemen. Zoals Jezus voor ons heeft gedaan, hoe eigenwijs en eigenzinnig wij ook onze eigen kant zijn opgegaan...

Maar ik zie nog meer stukjes van Gods Koninkrijk in dat nare oorlogsverhaal oplichten:

Abram gaat dus over tot actie en hij brengt daarmee recht en gerechtigheid. En Abram is ook zelf rechtvaardig. Hij vergeldt niet kwaad met kwaad. Hij laat de koningen niet even voor de komende jaren voelen wat zij hebben gedaan. Nee, Abram is rechtvaardig, daadkrachtig, maar niet wraakzuchtig. Lot en zijn stads-genoten kunnen weer naar hun eigen steden, maar Abram pakt verder niets af van die vier aanvallende koningen. Wat een zelfbeheersing!

Ook dat leerde Jezus ons over Gods Koninkrijk. Jezus wijst ons steeds op recht en gerechtigheid. 'Zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid'. Want onrecht mag gewoon niet bestaan. Dat kunnen wij niet laten bestaan! Maar in al je strijdvaardigheid: niet jezelf boven een ander plaatsen en de ander een lesje leren. Nee: jezelf beheersen. Je niet door je emoties laten meeslepen tot zinloze acties. Zo zien wij Abram acteren: hij is uit op herstel. Maar hij is niet uit op buit, winst en vergroting van zijn eigen territorium. Abram hoeft er niet rijk van te worden of geëerd te worden. Hij leeft van Gods beloften: God is zijn rijkdom!

Wat mooi om ook in onze tijd te midden van alle haat of gewoon het langs-elkaar-heen-leven soms mensen te ontmoeten die zich inzetten voor recht, voor herstel, voor nieuwe kansen voor kanslozen – of het nu mensen met een beperking, ouderen, immigranten, ex-gedetineerden of gedupeerden zijn – belangeloze inzet, zonder er zelf rijk van te willen worden en zonder er veel voldoening voor zichzelf uit te moeten halen. Wat prachtig dat er anno nu ook nog zoveel mensen zijn die zich met veel geduld inzetten voor recht en herstel,

zonder gefrustreerd te worden, of verbitterd, of haatdragend naar de boosdoeners, maar hun belangeloze liefde omzetten in daden. En wat mooi als u en ik zelf ook heel concreet iets van die strijdvaardigheid van Abram zouden hebben!

Ik ga nog even door, ik zie nog niets moois van Gods Koninkrijk in deze geschiedenis: Abram werkte met Aner, Eskol en Mamre samen. Ik ken ze niet hoor, maar het zijn in ieder geval Kanaänieten, mensen die andere goden vereerden. Blijkbaar is Abram daar niet met een boog omheen gelopen, ook al moest hij natuurlijk absoluut geen andere goden vereren. Maar blijkbaar kon hij goed met deze mensen samenwerken. Zij waren er ook bij, toen Abram in Naam van God aan de koning van Sodom vertelde dat hij niets van de teruggewonnen bezittingen hoefde. Ik denk dat Abram een levend getuigenis voor deze mensen met een ander geloof moet zijn geweest...

En tenslotte: Abram overwon. De vier trotse koningen hielden geen stand tegenover het legertje van de veehouder Abram. Weer zoiets tekenends voor Gods Koninkrijk: in Gods Koninkrijk worden rollen omgedraaid, de kleinen zijn groot, de groten zijn klein enzovoort... Gods kracht werd in zwakheid volbracht.

Nu, een oorlogsverhaal, zoals je er vandaag de dag nog honderd hebt..., maar in al die strijd, wreedheden en onbegrijpelijk lijden zie je toch ook kleine stukjes van Gods grote Rijk oplichten. En dat geeft mij *hoop* voor vandaag. En ook *richting*: richting, waar ik op moet letten in alle informatie die dagelijks tot mij komt. Niet de hoeveelheid munitie die dan weer door dit land en dan weer door dat land wordt geleverd telt. Nee, *die kleine verhalen te midden van het grote chaotische geheel die ons iets vertellen over Gods Koninkrijk*. Want God is niet de grote Afwezige, ook al hoorde je helemaal niets over Hem. Hij bouwt aan Zijn Koninkrijk. Hij bouwt onverstoort verder tussen alle strijd en puinhopen in. En wat is het mooi als jij en ik ook iets van dat Koninkrijk mogen laten zien, mogen laten zien, zoals Abram.

Melchizedek

Maar als je al zoveel van Gods Koninkrijk ziet in dit wrede, nutteloze oorlogsverhaal, dan moet God, de ware Koning, toch wel heel dichtbij zijn, zou je denken? Nou inderdaad..., dat is het tweede voor deze preek: Abram beleeft na de overwinning op de vier vijandelijke koningen een wel heel bijzondere ontmoeting. Er wandelt namelijk nog een koning de geschiedenis binnen, de tiende koning. Het is de koning van Salem, de stad die later Jeruzalem genoemd zal worden. Deze koning uit Salem heeft om redenen die niet bekend zijn niet meegedaan in het gevecht. Melchizedek heet hij, vertaald: 'mijn koning is rechtvaardig'. En zijn stad heet dus 'Salem', dat is: 'sjaloom', 'vrede'. Dus: de koning van de gerechtigheid stapt uit de stad van vrede op Abram af... en hij brengt Abram en zijn manschappen brood en wijn. Nu, wat zou dit een feest zijn geweest voor de moegestreden en hongerige mannen. Zij ontvangen immers niet slechts brood en water, nee, het is een feestmaal bij deze koning: brood en wijn! Wat een bijzondere koning! We weten niets van hem, niets van zijn afkomst, niets van zijn leven, alleen: 'koning van de

gerechtigheid, koning uit de stad van vrede' en... *dat hij Abram zegent*. Tja, naast koning was hij ook priester, zo vertelt Genesis 14 ons. 'Gezegend zij Abram door God, de Allerhoogste', zo horen wij Melchizedek uitspreken. Zegent Melchizedek Abram nu in naam van zijn eigen god, of in Naam van de Heere God Die Abram riep? 'God, de Allerhoogste', zo wordt God inderdaad in de Bijbel een enkele keer genoemd, maar zo werd ook een van de Kanaänitische goden genoemd... Het blijft daarom wat mysterieus, maar in ieder geval: nu komen de woorden uit, die God tot Abram gesproken had, toen Hij Abram riep: 'Ik zal zegenen die u zegenen en Ik zal vervloeken die u vervloeken'. De *vervloekte* vijanden van Abram zijn afgedropen... en hier wordt hij door iemand uit de volken *gezegend*.

Ik vertelde al: wat moet dat voor Abram een bemoediging zijn geweest. In alles wat hij nu in het beloofde land Kanaän meemaakte – nu dus zelfs een oorlogstrijd! – wordt hij in dit moment wonderlijk mooi gezegend. In de woorden van deze koning-priester Melchizedek de belofte van God aan Abram opnieuw bevestigd: God is met hem! Ja, *God Zelf ontmoet Abram in deze Melchizedek*. Want God is een God – en dat vind ik het belangrijkste aan dit alles, dat moet u maar onthouden – God is een God Die Zelf op ons afkomt. Abram hoefde niet bij de poorten van Salem (Jeruzalem) aan te kloppen om een stukje brood en een slok water te ontvangen, nee, God stapte in Melchizedek zelf op Abram af en gaf hem veel meer dan het meest noodzakelijke.

Wij hoeven dus de Godsstad niet binnen te dringen, de weg tot God zelf te vinden, nee, God laat Zelf de heilige stad achter Zich... om ons te ontmoeten... om ons leven te kruisen... en te zegenen. Dat heeft God gedaan in de komst van Zijn Zoon. De stap tot ons gezet. En ons bijzonder rijk gezegend. Maar steeds weer maakt God Die beweging. Buigt Hij Zich naar ons toe. Zoekt Hij ons op in waar wij op dat moment mee bezig zijn. Laat Hij iets van Zichzelf opmerken. Ik hoop dat je dat soms mag opmerken. Misschien in een onverwachte en onverwacht fijne ontmoeting, zoals Abram met deze Melchizedek. Of in het brood en wijn aan de Avondmaalstafel. Of op een ander zegenrijk moment. Wij geloven namelijk niet in een God Die wij op de juiste manier moeten zien te vinden, die wij op ingewikkelde manieren moeten zien te bereiken..., *wij geloven in een God Die ons zoekt..., omdat Hij ons wil ontmoeten..., omdat Hij jouw gewone dagelijkse leven binnen wil treden*. Houd je ogen en oren maar goed open.

Maar even terug naar Melchizedek: van deze Melchizedek horen wij praktisch niets meer in de Bijbel. Zo verschijnt hij en zo is hij weer weg. Ja, hij wordt nog maar één keer in het Oude Testament genoemd, in die psalm die wij hebben gezongen, psalm 110. In psalm 110 wordt gezongen over een koning die voor altijd koning zal zijn en die ook priester zal zijn naar de ordening van 'Melchizedek'. Psalm 110 bezingt een koning die door God gezegend zal worden en die als koning het volk priesterlijk zal dienen en tot zegen zal zijn, zonder einde. Zo zou de koning later vanuit Jeruzalem (Salem) moeten regeren. Als een koning-priester zoals Melchizedek. Bedoelt Psalm 110 David? Of zijn zoon Salomo, de koning van de vrede? Of...

Nu, later in het Nieuwe Testament komen wij deze Melchizedek nog één keer tegen. Dan wel een stuk uitgebreider. In de Hebreeënbrief. Hebreeën 5 t/m 7. De schrijver van de Hebreeënbrief verwijst naar Melchizedek om iets te vertellen over de Heere Jezus. Melchizedek, bijna helemaal aan het begin van de Bijbel, verwijst volgens de Hebreeënbrieffschrijver namelijk al vooruit naar Jezus. Zoals Melchizedek bij Abram, zo verscheen ook de Heere Jezus opeens in ons midden. Kwam Hij naar ons toe. En zoals Melchizedek, zo is ook de Heere Jezus tegelijkertijd Koning en Priester. Koning, Machthebber – 'Mij is gegeven, alle macht in hemel en op aarde' – en Priester Die voor ons het offer van Zijn leven heeft gegeven en Die nu als een Priester in de hemel voor ons pleit en Zijn offer aanbiedt in het hemelse heiligdom. Een Priester-Koning, zonder begin en zonder einde.

De Hebreeënbrieffschrijver wil zijn lezers met deze verwijzing naar Melchizedek bemoedigen. Want zijn lezers lijken het niet meer zo vol te kunnen houden in het geloof, ze dreigen wat af te haken en ook weer terug te vallen in hun joodse geloof... De Hebreeënbrieffschrijver vertelt daarom aan de hand van het voorbeeld van Melchizedek: besef wat voor een grote Priester en Koning wij mogen dienen! Nog veel groter dan alle koningen in Israël en nog veel kostbaarder dan alle priesters van de tempel in Jeruzalem. Wat is Jezus een groots Koning en een geweldig goede Priester! Daar kan de hele priesterdienst in Jeruzalem niet tegenop.

Nou, ter afsluiting zou ik gewoon willen aansluiten bij de schrijver van de Hebreeënbrief. Ik zou u willen zeggen: als je wel eens twijfelt..., of als het leven zwaar valt..., of als alles gewoon lijkt voort te kabbelen in je geloof, zonder veel gevoel of vreugde, vergeet niet: *wat mogen wij een geweldige Priester-Koning hebben! Een Priester-Koning Die ons wil dienen!* Abram geeft Melchizedek tienden, hij beseft dat een geschenk op zijn plaats is. Maar het geven van tienden zal later in de Bijbel ook in het teken staan van: 'Alles is van U, Heere!' *Nu, deze HEERE, van Wie alles is en in Wiens hand alle dingen zijn..., Hij is gekomen uit Zijn hemelse stad van vrede om ons te zegenen... om ons met brood en wijn vreugde te schenken*. Brood en wijn, er zal mogelijk geen diepere betekenis hebben gezeten achter deze dagelijkse heerlijkheden, maar wij als christenen kunnen toch niet over brood en wijn lezen zonder aan het Avondmaal te denken, aan het brood dat verwijst naar Jezus' gebroken lichaam en de wijn die verwijst naar Jezus' vergoten bloed. Vanuit Salem is onze Koning-Priester gekomen om Zijn lichaam en Zijn bloed voor ons te geven. Om ons daarmee te zegenen. Om Gods belofte daarmee te bevestigen en te vervullen.

Samengevat:

Probeer deze week in onze vaak onbarmhartige wereld, zoals Abram, tekenen van Gods Koninkrijk te laten zien. Je bent daartoe gezonden, op weg gezet, net zoals Abram. Doe er wat mee!

En vertrouw op die God Die je leven kruist, Die in ook uw heel gewone leven wil verschijnen..., de God Die geeft, de God Die je wil versterken met brood en wijn, met het genadebrood en de wijn van Zijn Koninkrijk.

Heeft u vragen of een reactie: ds. E.G. (Eddy) de Kruijf // 06-40632938 // dekruijf@live.nl